

Høringsnotat

Forslag til ny forskrift om kost-nytteanalyse av
mulighetene for å utnytte overskuddsvarme

Innhold

1	Hovedinnholdet i høringsforslaget	3
2	Bakgrunnen for forslaget.....	5
3	Gjeldende rett	5
4	Nærmere om forslaget til ny forskrift.....	6
4.1	Hvilke anlegg som omfattes av plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse	6
4.1.1	Termiske kraftverk, industrianlegg og energiproduksjonsanlegg omfattes av plikten kost-nytteanalyse	6
4.1.2	Unntak for anlegg for forbrenning av avfall	7
4.1.3	Unntak for enkelte fjernvarmeanlegg og fjernkjøleanlegg	7
4.1.4	Ingen unntak for datasentre.....	9
4.1.5	Ber særlig om tilbakemelding på behov for unntak for andre kraftkrevende anlegg.....	9
4.1.6	Fritak etter søknad.....	9
4.2	Innholdet i og gjennomføringen av kost-nytteanalysen.....	10
4.2.1	Behov for å konkretisere krav til innhold og gjennomføring.....	10
4.2.2	Kost-nytteanalysen skal deles i en oppsummeringsdel og en analysedel.....	10
4.2.3	Kost-nytteanalysen skal omfatte sammenligningsalternativ	10
4.2.4	Ved gjennomføringen av analysen skal aktører gis mulighet til å gi innspill til kost-nytteanalysen.....	11
4.3	Innsending, behandling og bruk av kost-nytteanalysene mv.	12
4.3.1	NVE får myndighet til å godkjenne kost-nytteanalysen	12
4.3.2	Anlegg kan ikke etableres før kost-nytteanalysen er godkjent.....	12
4.3.3	NVE får myndighet til å fatte vedtak om at overskuddsvarmen må utnyttes	12
4.3.4	Innsending av kost-nytteanalysen skal skje på den måten NVE bestemmer	13
4.4	Tilsyn	13
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	14
6	Merknader til bestemmelsene	15
7	Utkast til forskriftstekst.....	22

1 Hovedinnholdet i høringsforslaget

1.1 Innledning

Energidepartementet legger i dette høringsnotatet fram forslag til en ny forskrift om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme (spillvarme). Forskriften vil utdype bestemmelsene om slike analyser i §§ 7-2 til 7-4 i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven), jf. Prop. 100 L (2022-2023) og Innst. 360 L (2022-2023). Lovvedtaket er sanksjonert, men ikke satt i kraft.

1.2 Avgrensning av anlegg som omfattes av krav om kost-nytteanalyse

Formålet med energiloven er bl.a. å sikre at bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte. Plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme ved planlegging av nye anlegg eller oppgradering av eksisterende anlegg støtter opp under denne målsettingen.

Forslaget gjelder overskuddsvarme fra anlegg som bruker elektrisitet (elektrisk effekt) eller som forbrenner andre energivarer (termisk energi). Plikten for en tiltakshaver til å gjennomføre en kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme og for hvilke anlegg dette gjelder, følger av energiloven § 7-2 første ledd. Plikten gjelder aktører som planlegger å bygge nye eller foreta omfattende (vesentlige) oppgraderinger av termiske kraftverk, industrianlegg og energiproduksjonsanlegg med mer enn 20 MW samlet innfyrt termisk effekt. Det anses som en omfattende oppgradering dersom kostnadene er høyere enn 50 prosent av investeringskostnadene for et nytt sammenlignbart anlegg. Datasentre med mer enn 2 MW samlet tilført elektrisk effekt, andre anlegg med mer enn 20 MW samlet tilført elektrisk effekt, og fjernvarme- og fjernkjøleanlegg omfattes også av plikten i § 7-2 første ledd.

Det følger av energiloven § 7-2 annet ledd at departementet kan gi forskrift om hvilke tiltakshavere og anlegg som omfattes av plikten i første ledd. For planlagte fjernvarme- og fjernkjølenett foreslår departementet unntak fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse der andre anlegg med anvendbar overskuddsvarme befinner seg mer enn 2 km fra det planlagte røرنettet. Departementet foreslår også å unnta mindre fjernvarme- og fjernkjølenett, målt i antatt etterspørsel, samt anlegg for forbrenning av avfall. Departementet foreslår dessuten en hjemmel for Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til etter søknad å kunne unnta nærmere bestemte anlegg.

1.3 Konkretisering av innhold og gjennomføring av kost-nytteanalyse

Energiloven § 7-3 første ledd har bestemmelser om innholdet i kost-nytteanalyser. Slike analyser skal overordnet inneholde en vurdering av kostnader og fordeler som kan oppstå ved å gjennomføre nærmere angitte tiltak. Det følger av § 7-3 annet ledd at departementet kan gi forskrift om nærmere definisjon av tiltakene som er listet opp i første ledd og innholdet i og gjennomføringen av en kost-nytteanalyse. Kravene til hva som skal inngå i en kost-nytteanalyse, er beskrevet i direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet vedlegg IX del 2. Disse kravene er

foreslått innarbeidet i forslaget til forskrift. Det nevnte direktivet er ikke innlemmet i EØS-avtalen. Departementet vurderer at kravene vil kunne bidra positivt til energieffektivisering i Norge, gjennom å synliggjøre potensialet for utnyttelse av overskuddsvarme.

Kost-nytteanalysen skal omfatte en bedriftsøkonomisk analyse som reflekterer realistiske kontantstrømmer i forbindelse med investeringer og drift av de enkelte installasjonene. Kost-nytteanalysen skal gi tiltakshaver et grunnlag for å vurdere utnyttelse av overskuddsvarme. I tillegg skal kost-nytteanalysen gi en enkel beskrivelse av prosjektet i et samfunnsøkonomisk perspektiv, inkludert ikke-prissatte virkninger.

Departementet foreslår i dette høringsnotatet en todeling av kost-nytteanalysen, slik at den består av en oppsummerende del med noen få nøkkelopplysninger om det planlagte anlegget, og en del hvor selve kost-nytteanalysen gjennomføres. Analysedelen skal bestå av en oppstilling av fordeler og kostnader for det planlagte anlegget og for det relevante sammenligningsalternativet. Hva som er det relevante sammenligningsalternativet, avhenger av hva slags anlegg det er snakk om.

For at potensialet i uutnyttet overskuddsvarme skal kunne utløses, er det viktig at det på et tidlig tidspunkt opprettes kontakt mellom eksisterende og fremtidige tilbydere av overskuddsvarme, og de som kan være interessert i å utnytte denne varmen. For å sikre at plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse har ønsket effekt, foreslår derfor departementet at tiltakshaver skal involvere andre relevante interessenter og gi disse muligheten til å komme med innspill.

1.4 NVE får myndighet til å godkjenne kost-nytteanalyser

I henhold til energiloven § 7-4 første ledd skal kost-nytteanalysen etter §§ 7-2 og 7-3 godkjennes av departementet før byggingen eller oppgraderingen settes i gang. Departementet kan gi forskrift om innsending, godkjenning og bruk av kost-nytteanalysene.

Departementet foreslår at kost-nytteanalysen skal sendes til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) for godkjenning. En slik godkjenning, eventuelt avslag, vil være et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand. Vedtaket vil kunne påklages til Energidepartementet etter reglene i forvaltningsloven.

Det foreslås også at myndigheten etter energiloven § 7-4 annet ledd delegeres til NVE, som i enkeltvedtak vil kunne fastsette at et anlegg ikke kan bygges eller oppgraderes uten at overskuddsvarmen utnyttes, dersom kost-nytteanalysen viser at fordelene ved dette er større enn kostnadene. Det er i energiloven § 7-4 annet ledd presisert at adgangen til å stille et slikt krav ikke gjelder datasentre og andre anlegg med mer enn 20 MW samlet tilført elektrisk effekt. For disse anleggene vil NVE bare kontrollere at kost-nytteanalysen har det innhold som kreves og at den er gjennomført i tråd med forskriftsforslaget.

2 Bakgrunnen for forslaget

Kostnadseffektiv utnyttelse av overskuddsvarme kan avlaste kraftnettet og senke energikostnadene for forbrukerne. Hele energisystemet må sees i sammenheng. Store energimengder i form av overskuddsvarme går i dag tapt. Det er viktig at regelverk og politikk legger til rette for at overskuddsvarme utnyttes der dette er fordelaktig for samfunnet som helhet. Utnyttelse av overskuddsvarme kan også gi positive ringvirkninger for lokalsamfunnet, for næringsutvikling og landbruksproduksjon.

Som omtalt i Prop. 1 S (2022-2023), lyder vedtak 743 av 10. juni 2022 som følger: «Stortinget ber regjeringen utrede krav om at spillvarme utnyttes fra prosesser som avgir mye varme, for eksempel industrianlegg, avfallsforbrenning, datasentre, hydrogenproduksjon og energiproduksjonsanlegg, der det er egnet.» Dokumentene som ligger til grunn for vedtaket er Meld. St. 36 (2020–2021), Meld. St. 11 (2021–2022) og Innst. 446 S (2021–2022).

Som opplyst i Prop. 1 S (2022-2023), har departementet gjennomført høring av forslag til endringer i energiloven om krav til gjennomføring av kost-nytteanalyser for bruk av overskuddsvarme fra energiintensive anlegg. Denne høringen ble gjennomført i 2018 og 2021. Høringen ble hovedsakelig gjort som en forberedelse til innlemmelse av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet i EØS-avtalen og etterfølgende gjennomføring i norsk rett. Direktivet ble endret ved Europaparlaments- og rådsdirektiv 2018/2002/EU. I EU er det erstattet av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2023/1791 av 13. september 2023. Ingen av direktivene er innlemmet i EØS-avtalen.

Prop. 100 L (2022-2023) ble fremmet bl.a. for å følge opp vedtak 743 fra Stortinget. I proposisjonen ble det påpekt at lovendringene etter departementets vurdering uansett ville kunne bidra positivt til energieffektivisering i Norge. Forslaget til forskrift som omtalt i dette høringsnotatet er en oppfølging av de vedtatte lovendringene i energiloven §§ 7-2 til 7-4.

Etter at endringene i energiloven kapittel 7 er satt i kraft, sammen med det foreliggende forslaget til forskrift om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme, vil departementet vurdere å utvide ordningen slik at også flere anlegg kan omfattes av kravene.

3 Gjeldende rett

Mange av anleggene som berøres av endringene i energiloven som var omtalt i Prop. 100 L (2022-2023) og det foreliggende forslaget til ny forskrift, er omfattet av godkjenningsordninger gjennom krav til konsesjon og særskilt tillatelse. Dette gjelder blant annet for termiske kraftverk med spenning over 1 000 volt vekselstrøm eller 1 500 volt likestrøm, og fjernvarmeanlegg med ytelse over 10 MW.

I forbindelse med konsesjonssøknader etter energiloven, skal det bl.a. gis en beskrivelse av tekniske og økonomiske forhold, innpassing i energiplan,

innvirkning på allmenne interesser og mulige avbøtende tiltak, og resultat av eventuelle konsekvensutredninger mv. Termiske kraftverk vil også kunne være omfattet av krav til særskilt tillatelse etter forurensningsloven.

Industrianlegg med bruk av termisk effekt i sine prosesser er ikke konsesjonspliktige etter energiloven. Slike anlegg kan likevel være omfattet av krav til særskilt tillatelse etter forurensningsloven. Industrianlegg med samlet tilført termisk effekt på mellom 20 MW og 50 MW, vil imidlertid ikke alltid være omfattet av krav til særskilt godkjenning.

Datasentre og industrianlegg med tilført elektrisk effekt er ikke konsesjonspliktige etter energiloven. Elektriske anlegg som er nødvendige for driften av anlegg som nevnt foran, kan imidlertid være konsesjonspliktige.

Utslipp av varme kan kreve tillatelse etter forurensningsloven, og uttak av vann til avkjøling kan kreve tillatelse etter vannressursloven.

For anlegg som ikke er konsesjonspliktige etter energiloven, og som ikke krever særskilt tillatelse etter forurensningsloven, vil det være plan- og bygningslovens bestemmelser som gjelder.

For anlegg som omfattes av forskriften kan det være krav om at det utføres en rekke vurderinger, og krav om innsendelse informasjon i forbindelse med eksisterende godkjenningsordninger. Fram til endringene i energiloven kapittel 7 som ble vedtatt i fjor våre settes i kraft, vil det ikke være krav om at det foretas en kost-nytteanalyse, som beskrevet i energieffektivitetsdirektivet fra 2012.

I forbindelse med konsesjonssøknader etter energiloven, skal det bl.a. gis en beskrivelse av tekniske og økonomiske forhold, innpassing i energiplan, innvirkning på allmenne interesser og mulige avbøtende tiltak, resultat av eventuelle konsekvensutredninger mv. Disse beskrivelsene dekker langt på vei elementene i en kost-nytteanalyse etter ovennevnte direktiv. Kravet om at det omsøkte anlegget skal sammenlignes med et tilsvarende anlegg der overskuddsvarme utnyttes, er imidlertid ikke dekket av de vurderinger som gjøres i forbindelse med konsesjonssøknader.

4 Nærmere om forslaget til ny forskrift

4.1 Hvilke anlegg som omfattes av plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse

4.1.1 Termiske kraftverk, industrianlegg og energiproduksjonsanlegg omfattes av plikten kost-nytteanalyse

I henhold til energiloven § 7-2 annet ledd kan departementet gi forskrift om hvilke tiltakshavere og anlegg som omfattes av første ledd. I Prop. 100 L (2022-2023) punkt 5 side 21 er det vist til at bestemmelsen blant annet vil gi hjemmel til å presisere hvordan terskelverdiene skal beregnes og til å kunne unnta tiltakshavere og anlegg fra å gjennomføre kost-nytteanalyse. I det følgende gis en beskrivelse

av hvilke anlegg som omfattes av plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse, og hvilke anlegg som foreslås unntatt.

Energiloven § 7-2 første ledd lister opp hvilke anlegg som i utgangspunktet omfattes av tiltakshavers plikt til å gjennomføre en kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme. Dette gjelder bl.a. termiske kraftverk med mer enn 20 MW samlet innfyrt termisk effekt (varmeeffekt), industrianlegg med mer enn 20 MW samlet innfyrt termisk effekt som vil ha overskuddsvarme med anvendbar temperatur, og energiproduksjonsanlegg med mer enn 20 MW samlet innfyrt termisk effekt som planlegges tilkoblet i et eksisterende fjernvarme- eller fjernkjøleanlegg. Med samlet innfyrt termisk effekt forstås den effekten som tilføres med brenselet (brenselseffekt). Brenselseffekt beregnes som mengden energi per tidsenhet som mates inn i en energiprodukerende komponent. Ved beregning av samlet innfyrt termisk effekt i et anlegg skal brenselseffekten fra samtlige energiprodukerende komponenter medregnes.

Plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse utløses ved planlegging av nye anlegg og ved planlegging av omfattende oppgradering av eksisterende anlegg. Med omfattende oppgradering menes en oppgradering hvor kostnadene er høyere enn 50 prosent av investeringskostnadene for et nytt sammenlignbart anlegg.

4.1.2 Unntak for anlegg for forbrenning av avfall

Departementet foreslår å unnta anlegg for forbrenning av avfall (avfallsforbrenningsanlegg og samforbrenningsanlegg) fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser. Dette unntaket vil både gjelde nye anlegg som planlegges og eksisterende anlegg som planlegges oppgradert. Bakgrunnen for dette unntaket er at disse anleggene allerede er underlagt krav om utnyttelse av energi etter annet regelverk.

I henhold til forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 10-10 skal forbrenningsanlegg utformes, bygges og drives på en slik måte at all termisk energi generert av forbrenningsprosessen utnyttes så langt det er praktisk gjennomførbart. Virksomheter som er omfattet av avfallsforskriften kapittel 10 har også tillatelse etter forurensningsloven. Forurensningsmyndigheten har fastsatt, eller er i ferd med å fastsette, krav til energiutnyttelsesgrad for slike virksomheter i tillatelsene der det er relevant.

Selv om avfallsforskriften ikke nødvendigvis inneholder nøyaktig samme elementer som forslaget, anser departementet at eksisterende reguleringer allerede legger tilstrekkelig til rette for at overskuddsvarme utnyttes fra anlegg som brenner avfall.

4.1.3 Unntak for enkelte fjernvarmeanlegg og fjernkjøleanlegg

I henhold til energieffektiviseringsdirektivet fra 2012 vedlegg IX del 2, stilles det krav mht. gjennomføring og innhold i kost-nytteanalysen. Mens vurderingstemaet i en konsesjonsbehandling av konsesjonspliktige anlegg etter energiloven vil være om kravet til samfunnsmessig rasjonalitet er oppfylt, vil kravet om en kost-nytteanalyse etter forskriften som foreslås her, bestå i at tiltakshaveren

sammenligner det planlagte anlegget eller den planlagte oppgraderingen med et tilsvarende anlegg som produserer samme varme eller kjøling basert på overskuddsvarme. Det betyr at det kreves et sammenligningsalternativ. For mange konsesjonspliktige anlegg vil nok en analyse av utnyttelse av overskuddsvarme uansett gjøres. Det er likevel ingen plikt til å foreta noen slik sammenligning i dag før endringene i energiloven kapittel 7 og det foreliggende forslaget til forskrift settes i kraft.

I henhold til energiloven § 7-2 første ledd bokstav c skal det gjennomføres kost-nytteanalyse ved planlegging av «fjernvarmeanlegg og fjernkjøleanlegg». Disse begrepene brukes gjerne også om energiproduksjonsanleggene i fjernvarme- og fjernkjølenett. Plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser etter energiloven § 7-2 første ledd bokstav c gjelder fjernvarmeanlegg. Etter departementets syn bør det presiseres at det her er snakk om nye fjernvarmenett og nye fjernkjølenett. Ved planlegging av nye energiproduksjonsanlegg vil plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser følge av energiloven § 7-2 første ledd bokstav d. Det gjelder også energiproduksjonsanlegg som er tilknyttet fjernvarme- og fjernkjølenett, og ved omfattende oppgradering av disse, jf. § 7-2 annet ledd. Her er plikten begrenset til energiproduksjonsanlegg med samlet innfyrt termisk effekt over 20 MW.

Alle nye fjernvarme- og fjernkjølenett er i utgangspunktet omfattet av plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser, uavhengig av størrelsen på anlegget for varmeproduksjon som de er tilknyttet. For planlegging av nye fjernvarmenett og nye fjernkjølenett gjelder ikke effektgrensen på 20 MW for plikten til å gjøre kost-nytteanalyser, jf. energiloven § 7-2 første ledd bokstav c. Departementet foreslår derimot å unnta fjernvarme- og fjernkjølenett fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse, dersom det ikke er andre anlegg med anvendbar overskuddsvarme i en avstand på mindre enn 2 km fra det planlagte rørr nettet.

Den som planlegger et nytt fjernvarme- eller fjernkjølenett, vil dermed måtte foreta noen undersøkelser for å finne ut om vedkommende omfattes av det foreslåtte unntaket. Hvis det ikke finnes anlegg eller datasentre med overskuddsvarme innen den angitte avstanden, bortsett fra energisentralen (energiproduksjonsanlegget) som allerede er omfattet av planene, skal det ikke være plikt til å gjennomføre en kost-nytteanalyse. Etter departementets syn er det mindre sannsynlig at analysene vil føre til positiv kost-nytte for utnyttelse av overskuddsvarme, dersom et anlegg med anvendbar overskuddsvarme ligger langt bort fra det planlagte fjernvarme- eller fjernkjølenettet.

Departementet foreslår i tillegg at den som etablerer fjernvarme- og fjernkjølenett unntas fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse dersom etterspørselen etter varme i det planlagte nettet antas å være mindre enn 10 GWh i året. Bakgrunnen er at departementet ønsker å unngå at plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse blir en barriere for etablering av fjernvarme- og fjernkjølenett. For små nett vil kostnadene knyttet til å gjennomføre en kost-nytteanalyse kunne få betydning for lønnsomheten i prosjektet.

For fjernvarmenett og fjernkjølenett vil plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse bare utløses ved planlegging av nye nett, og ikke ved omfattende oppgradering av slike. Hva som er et nytt nett i denne sammenheng, vil være et

tolknings spørsmål. Departementet legger til grunn at utvidelser av nettet innenfor et tidligere gitt konsesjonsområde ikke er å anse som et «nytt» fjernvarmenett, men at plikten utløses dersom det er behov for utvidelse av konsesjonsområdet.

4.1.4 Ingen unntak for datasentre

I henhold til energiloven § 7-2 første ledd bokstav e skal det gjennomføres kost-nytteanalyse ved planlegging av datasentre med mer enn 2 MW samlet tilført elektrisk effekt. Plikten oppstår bare ved planlegging av *nye* datasentre og ikke ved omfattende oppgraderinger av eksisterende anlegg. Dette følger av energiloven § 7-2 første ledd. Departementet foreslår derfor ingen unntak for datasentre i forskriftsforslaget.

4.1.5 Ber særlig om tilbakemelding på behov for unntak for andre kraftkrevende anlegg

Plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse gjelder også for andre anlegg med samlet tilført elektrisk effekt over 20 MW, jf. energiloven § 7-2 første ledd bokstav f. Denne plikten gjelder kun for nye anlegg og ikke ved oppgraderinger, jf. energiloven § 7-2 første ledd.

Formuleringen «andre anlegg med mer enn 20 MW samlet tilført elektrisk effekt» omfatter i utgangspunktet også transformatorstasjoner og omformeranlegg (like- og vekselrettere). Departementet mener det kan være grunn til å vurdere bruk av overskuddsvarme også for denne type anlegg. Siden varmetapet for slike anlegg er relativt lite, bør grensen for hvilke transformatorstasjoner og omformeranlegg som omfattes av plikten til å gjennomføre en analyse settes høyere enn 20 MW.

Departementet foreslår at plikten gjøres gjeldende for de største transformatorene og omformeranleggene, med en ytelse fra 250 MVA og oppover. Terskelenheten for disse komponentene er angitt i tilsynelatende effekt (VA), ettersom effektoverføring fra vekselstrøm både består av aktiv effekt (W) og reaktiv effekt (VAR). De bestilles derfor ut fra ytelse angitt i denne enheten (VA). Når det foreligger bredere erfaringsgrunnlag for å vurdere overskuddsvarme fra transformatorer og omformeranlegg, kan det bli aktuelt å vurdere en lavere grense.

Det er usikkert om hva som er passende grenser for å eventuelt unnta transformatorstasjoner og omformeranlegg fra plikten om å gjennomføre kost-nytteanalyse. Departementet ber særlig om merknader til hvordan krav til transformatorer og omformeranlegg bør utformes.

4.1.6 Fritak etter søknad

Når det gjelder spisslast- og reserveanlegg, kjernekraftverk og anlegg som plasseres i nærheten av geologisk lagringslokalitet for CO₂, er departementets vurdering at slike anlegg i utgangspunktet er omfattet av plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse. Departementet foreslår imidlertid at slike anlegg kan fritas etter søknad til NVE.

Er det ikke hensiktsmessig å kreve at det gjennomføres en kost-nytteanalyse for det aktuelle anlegget, vil NVE kunne fritta anlegget fra plikten. Den som søker om fritak må begrunne hvorfor det ikke er hensiktsmessig å foreta en kost-nytteanalyse for det aktuelle anlegget, og bestemmelsen er ment å praktiseres

restriktivt. Departementets vurdering er at det kun vil være snakk om et fåtall anlegg, om i det hele tatt noen, som dette vil være aktuelt for. Samtidig vil en slik søknadsbasert løsning gi NVE oversikt over nye anlegg med overskuddsvarme.

4.2 Innholdet i og gjennomføringen av kost-nytteanalysen

4.2.1 Behov for å konkretisere krav til innhold og gjennomføring

Hovedelementene i hva en kost-nytteanalyse skal inneholde, fremgår av energiloven § 7-3 første ledd. I henhold til annet ledd kan departementet gi forskrift om innholdet i og gjennomføringen av analysen. Departementet foreslår å oppstille slike krav i forslaget til forskrift kapittel 3.

Som påpekt i Prop. 100 L (2022-2023) side 21, er kravene til hva som skal inngå i en kost-nytteanalyse beskrevet i energieffektiviseringsdirektivet 2012/27/EU vedlegg IX del 2. Forskriftshjemmelen er tenkt brukt for å konkretisere disse kravene nærmere. Departementet foreslår å innarbeide kravene i det nevnte vedlegget i forskriften §§ 7 – 10.

Departementet foreslår at analysen kan gjennomføres av tiltakshaveren selv eller av andre. Det foreslås krav til innhold og gjennomføring av analysen, men ikke egne kompetansekrav til den som skal gjennomføre kost-nytteanalysen.

4.2.2 Kost-nytteanalysen skal deles i en oppsummeringsdel og en analysedel

Departementet foreslår videre at det settes krav om at analysen deles i en analysedel og en oppsummering, jf. forskriftsforslaget § 8 og § 9. På denne måten kan man skille mellom informasjon om overskuddsvarmen som vil være offentlig tilgjengelig og bedriftssensitiv informasjon som ikke vil være offentlig.

Oppsummeringsdelen skal inneholde en beskrivelse av bedriften, anlegget og dets geografiske plassering. Med unntak for fjernvarmenett og fjernkjølenett skal det også redegjøres for anleggets varmepotensial ved å beskrive varmemengde, temperatur, varmemedium og driftstid for anleggene. Departementet foreslår at kost-nytteanalysens oppsummeringsdel skal kunne brukes som åpen tilgjengelig informasjon i NVEs varmekart dersom dette blir utviklet videre.

Videre foreslår departementet at analysedelen skal inneholde en identifisering av eksisterende og potensiell fremtidig etterspørsel av økonomisk relevans. Den geografiske grensen for plikten til å vurdere økonomisk relevante etterspørselspunkter foreslås satt til 2 km radius i luftlinje fra anlegget, jf. forskriftsforslaget § 9 fjerde ledd.

4.2.3 Kost-nytteanalysen skal omfatte sammenligningsalternativ

Det skal gjennomføres en sammenligning av det planlagte anlegget og ett eller flere relevante sammenligningsalternativ. Sammenligningen skal inneholde (nåverdiberegning) en diskontering av nytter og kostnader ved alle relevante alternativer, jf. forslaget til § 9 første ledd.

Hva som er relevante sammenligningsalternativer, varierer mellom anlegg som produserer varme og rene fjernvarmenett og fjernkjølenett. Derfor foreslår departementet å skille mellom disse i forslaget til § 9.

Departementet mener det er naturlig å inkludere ikke-prissatte virkninger i en kost-nytteanalyse. Det foreslås derfor en bestemmelse om at det skal gjøres en samfunnsøkonomisk vurdering av prissatte og ikke-prissatte fordeler og ulemper ved anleggene, jf. forskriftsforslaget § 9 tredje ledd.

Da lovforslaget var på offentlig høring, ble det av HighEFF pekt på at varme har ulik kvalitet på ulikt temperaturnivå og at dette bør reflekteres i kost-nytteanalysen. Departementet foreslår et krav om at analysen skal inneholde informasjon om overskuddsvarmens effekt, form, temperatur og volum som grunnlag for å finne den mest relevante måten å utnytte varmen på.

I energiloven § 7-2 første ledd bokstav b er det vist til «overskuddsvarme med anvendbar temperatur» for å si noe om hvilke industrianlegg som er omfattet. Departementet mener dette må forstås på en vid måte, og foreslår derfor en vid definisjon av dette i forskriften § 3 annet og tredje ledd. Omfattes industrianlegget av plikten, vil varmens temperatur ha mye å si for om det vil være lønnsomt å utnytte den og hva den kan utnyttes til. Hvilken temperatur varmen kan fanges på, blir et viktig spørsmål og en naturlig del av kost-nytteanalysen. Ikke bare temperaturen, men også mengden overskuddsvarme, vil være avgjørende for lønnsomheten. Departementet foreslår at opplysninger om dette skal inngå i kost-nytteanalysens oppsummeringsdel, jf. forskriftsforslaget § 8.

I forbindelse med høringen av lovforslaget ble det også spilt inn at kost-nytteanalysen bør inneholde vurderinger av løsninger for varme-til-kraft i lavsesong. Departementet er kjent med at kraftproduksjon fra overskuddsvarme i noen tilfeller kan være interessant. Det er derfor tatt inn et krav i § 9 femte ledd om at kost-nytteanalysen skal inneholde en vurdering av om kraftproduksjon kan være en aktuell mulighet, og en beskrivelse av lønnsomheten.

Departementet foreslår at det i kost-nytteanalysens oppsummeringsdel skal tas inn en beskrivelse av hvordan analysen er gjennomført og av eventuelle innspill som er mottatt, jf. forskriftsforslaget § 8 tredje ledd.

4.2.4 Ved gjennomføringen av analysen skal aktører gis mulighet til å gi innspill til kost-nytteanalysen

I henhold til energiloven § 7-3 annet ledd kan departementet gi forskrift om gjennomføringen av en kost-nytteanalyse. For at regelverket skal virke etter sin hensikt, og bidrar til økt utnyttelse av overskuddsvarme som ellers ville gått tapt, bør det legges til rette for at det etableres kontakt mellom virksomheter med overskuddsvarme og virksomheter som kan ha et ønske om å utnytte denne.

Departementet foreslår derfor at aktører som skal gjennomføre en kost-nytteanalyse skriftlig, skal kontakte lokale og regionale myndigheter, nettselskap og fjernvarmeselskap i nærheten og andre relevante næringsdrivende og gi disse mulighet til å komme med innspill med minst to ukers frist, jf. forskriftsforslaget

§ 10. Departementet vil presisere at dette ikke vil erstatte nødvendige godkjenningsprosesser etter relevant regelverk.

4.3 Innsending, behandling og bruk av kost-nytteanalysene mv.

4.3.1 NVE får myndighet til å godkjenne kost-nytteanalysen

I henhold til energiloven § 7-4 første ledd annet punktum kan departementet gi forskrift om innsending, godkjenning og bruk av kost-nytteanalysene.

Departementet foreslår at kost-nytteanalysene skal sendes til NVE for godkjenning. Det er bare kost-nytteanalysen som omfattes av godkjenningen jf. forskriftsforslaget, og godkjenning av et anlegg som sådan vil kunne være nødvendig etter annet regelverk.

NVE kan avslå godkjenning dersom kost-nytteanalysen ikke er gjennomført i tråd med kravene i forskriften. NVE vil til en viss grad kunne foreta en vurdering av beregningene i analysen, men mange av disse vil være svært skjønnsmessige og usikre. Tiltakshaver vil gjerne selv være nærmest til å vurdere fordeler og kostnader. NVE vil imidlertid kunne avslå godkjenning dersom beregningene og vurderingene åpenbart er uriktige eller ikke er begrunnet.

4.3.2 Anlegg kan ikke etableres før kost-nytteanalysen er godkjent

Flere høringsinstanser har i forbindelse med høringen av lovforslaget spilt inn at det ikke bør være krav om at kost-nytteanalysen må være godkjent før anleggene bygges eller oppgraderes. Dette er særlig fremhevet som et poeng for datasenter.

For å sikre at plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser ikke får betydning for aktørenes ønske om å etablere seg i Norge, har departementet vurdert en regel om at kost-nytteanalyser for datasenter og for andre anlegg med elektrisk effekt skal anses som godkjent dersom det ikke er fattet vedtak i saken i løpet av seks uker fra kost-nytteanalysen ble sendt inn til godkjenning. Departementet har imidlertid kommet til at det ikke er hensiktsmessig å oppstille en konkret tidsfrist.

Departementet mener det er viktig at saksbehandlingen er grundig og forsvarlig, og at energimyndighetene får tilstrekkelig tid. Samtidig må energimyndighetene sørge for å innrette saksbehandlingen sin slik at de generelle forvaltningsrettslige kravene til fremdrift etterleves.

4.3.3 NVE får myndighet til å fatte vedtak om at overskuddsvarmen må utnyttes

Det følger av energiloven § 7-4 annet ledd første punktum at departementet i enkeltvedtak kan fastsette at et anlegg ikke kan bygges eller oppgraderes uten at overskuddsvarmen utnyttes, dersom kost-nytteanalysen viser at fordelene ved dette er større enn kostnadene. Denne bestemmelsen gjelder ikke for anlegg som omfattes av energiloven § 7-2 bokstavene e og f, det vil si datasentre med mer enn 2 MW samlet tilført elektrisk effekt og andre anlegg med mer enn 20 MW samlet tilført elektrisk effekt. Dette er presisert i energiloven § 7-4 annet ledd annet

punktum. Myndigheten til å fatte vedtak om at et anlegg ikke kan bygges eller oppgraderes uten at overskuddsvarmen utnyttes er foreslått lagt til NVE som førstinstans. Vedtak som fattes av NVE vil være enkeltvedtak som kan påklages til departementet etter forvaltningsloven.

For å sikre kommunal innflytelse og koordinering, foreslår departementet at NVE må fatte ev. vedtak med vilkår om utnyttelse av overskuddsvarmen i samråd med kommunen, jf. forslaget til forskrift § 12 annet ledd.

4.3.4 Innsending av kost-nytteanalysen skal skje på den måten NVE bestemmer

Kost-nytteanalysene skal sendes NVE på den måten NVE bestemmer, f.eks. som skjema i Altinn, jf. forslaget til forskrift § 11.

4.4 Tilsyn

Departementet foreslår at NVE fører tilsyn med at forskriften etterleves.

Det følger av energiloven § 10-1 første ledd at departementet kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven, og fører kontroll med at bestemmelser gitt i, eller i medhold av loven, blir overholdt. Videre følger det av § 10-1 tredje ledd at enhver uten hinder av taushetsplikt plikter å gi departementet de opplysninger som er nødvendige for utøvelse av myndighet etter loven. Av energiloven § 10-3 første ledd følger det at departementet kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av loven eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, inntil forholdet er brakt i orden eller at tvangsmulkten forfaller ved hver overtredelse.

Myndighet etter ovennevnte bestemmelser er delegert til NVE, og NVE vil derfor for eksempel kunne pålegge innsending av opplysninger som er nødvendig for å vurdere om plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse er overholdt. Er bygging igangsatt uten at det foreligger godkjent kost-nytteanalyse, vil NVE også kunne pålegge stans i byggingen og plikt til å sende inn kost-nytteanalyse til godkjenning. Dersom et slikt pålegg ikke etterleves, vil NVE ha myndighet til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Selv om dette allerede følger av energiloven og delegeringen til NVE, foreslås det av pedagogiske hensyn at det tas inn bestemmelser om pålegg og tvangsmulkt i forslaget til forskrift.

Pålegg og tvangsmulkt er reaksjoner som virker framover i tid. For det tilfelle at det bygges et anlegg eller foretas en omfattende oppgradering uten at plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse er etterlevd, bør det av allmennpreventive hensyn foreligge en sanksjonshjemmel. I tråd med Prop. 100 L (2022-2023) ble det vedtatt hjemmel i energiloven § 10-7 første ledd nr. 1 til å ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer energiloven § 7-2 første ledd, § 7-3 første ledd eller § 7-4 første ledd.

Videre kan departementet etter § 10-7 første ledd nr. 4 ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer *forskrift* når det i forskriften er særskilt bestemt at overtredelsen kan medføre overtredelsesgebyr. Med hjemmel i

energiloven § 10-6, jf. § 10-7, foreslår departementet en hjemmel i forskriften § 17 for ileggelse av overtredelsesgebyr ved overtredelse av forskriften §§ 4, 10 eller 12 første ledd annet punktum..

Foretak vil kunne ilegges overtredelsesgebyr etter energiloven § 10-7 fjerde ledd.

I henhold til forvaltningsloven § 44 annet ledd kan overtredelsesgebyr ilegges etter faste satser eller utmåles i det enkelte tilfelle (individuell utmåling), innenfor en øvre ramme som må fastsettes i eller i medhold av lov. Departementet foreslår en øvre ramme som settes 5 ganger folketrygdens grunnbeløp, som tilsvarer ca. 590 000 kroner. Rammen er satt ut fra anslag over hva det vil koste å få gjennomført en kost-nytteanalyse, med et passende påslag ut fra tanken at overtredelsesgebyret bør være høyere enn det koster å gjennomføre analysen. Som påpekt i høringsnotatet av 17. februar 2021, har Klima-, Energi- og Bygningsministeriet i Danmark anslått at utarbeidelsen av en kostnytteanalyse koster en virksomhet mellom 200 000 og 300 000 DKK. Beløpet avhenger i stor grad av om virksomhetene allerede har gjennomført lignende analyser.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvensene av å innføre krav om kost-nytteanalyser mht. bruk av overskuddsvarme, er beskrevet i forbindelse med høringen av lovforslaget 17. februar 2021, og i Prop. 100 L (2022-2023) punkt 4.

I Prop. 100 L (2022-2023) har departementet på usikkert grunnlag anslått at det totalt kan komme mellom 3 – 30 kost-nytteanalyser til godkjenning i året. Departementet antar dette anslaget ikke påvirkes i nevneverdig grad av forskriftsforslaget her, og viser til at det i forskriften foreslås få unntak fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser.

Departementet foreslår en bestemmelse om at NVE etter søknad kan unnta visse enkeltanlegg fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser. Departementet legger til grunn at antallet søknader etter denne bestemmelsen vil være så lavt, at det ikke vil ha nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

For pliktige tiltakshavere vil krav om gjennomføring av kost-nytteanalyse medføre kostnader. Departementet legger samtidig til grunn at plikten ikke vil innebære vesentlige kostnader dersom analysen samordnes med øvrig planlegging. Gjennomføring av analysen vil kunne gjøres internt i foretaket, eller ved hjelp av konsulenter. Dette medfører noen kostnader. Samtidig kan foretakene ha fordeler av å identifisere muligheter for utnyttelse av overskuddsvarme. Analysene kan også bringe prosjektutviklere i kontakt med aktuelle avtakere av overskuddsvarmen, og dermed ha en positiv effekt.

For NVE vil det i etableringen av ordningen være behov for noe informasjonsarbeid, bl.a. i form av utarbeidelse av en veileder. Videre kan det lages en løsning for at analysene kan sendes inn gjennom Altinn. Endelig vil NVE være ansvarlig for å vurdere og godkjenne analysene, og drive tilsyn med om plikten etterleves. Disse oppgavene vil innebære noen administrative konsekvenser. Som pekt på i Prop. 100 L (2022-2023) vurderer departementet at

det vil påløpe ressursbehov hos NVE for aktiviteter tilknyttet etableringen av godkjenningsprosessen for kost-nytteanalysene, deretter til drift av ordningen. Samlet vurderer departementet at det vil påløpe 0,5 årsverk hos NVE for aktiviteter tilknyttet etableringen av godkjenningsprosessen for kost-nytteanalysene, deretter ett til halvannet årsverk årlig hos NVE. Dette dekkes innenfor gjeldende budsjett.

6 Merknader til bestemmelsene

Til § 1. Formål

Formålet med forskriften er at den skal fremme utnyttelse av overskuddsvarme. Plikt til å gjennomføre kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme, vil sikre at dette er vurdert før anlegget bygges eller blir omfattende oppgradert. Forskriften vil øke oppmerksomheten rundt overskuddsvarme som en energikilde, og vil bidra til å spre informasjon om hvor det kan finnes overskuddsvarme som ikke er utnyttet.

Til § 2. Virkeområde

Bestemmelsen angir forskriftens saklige virkeområde. Forskriften handler om plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser etter energiloven § 7-2.

Forskriften gis i medhold av energiloven, og vil ha samme geografiske virkeområde som den. Forskriften gjelder derfor ikke på Svalbard, og ikke i sjøterritoriet.

Til § 3. Definisjoner

I § 3 foreslår departementet enkelte definisjoner.

«Overskuddsvarme»

Departementet foreslår en vid definisjon av begrepet «overskuddsvarme». Det foreslås ingen temperaturgrense, og det har i utgangspunktet ikke noe å si hvordan varmen har blitt til.

Foreligger det konkrete og dokumenterbare planer om å utnytte varmen fra et anlegg eller et datasenter, vil den ikke være tilgjengelig for andre formål. Varmen vil da ikke være «overskuddsvarme» i forskriftens forstand. Departementet foreslår et uttrykkelig fritak for anlegg og datasentre hvor det foreligger konkrete og dokumenterbare planer om å utnytte varmen, jf. § 5 første ledd.

«Overskuddsvarme med anvendbar temperatur»

Dette begrepet er benyttet i energiloven § 7-2 bokstav b. Industrianlegg omfattes bare av plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse dersom anlegget har overskuddsvarme med anvendbar temperatur. Departementet foreslår en vid definisjon i forskriften § 3. Meningen er å gjøre det klart at også overskuddsvarme

med lave temperaturer, kan ha anvendbar temperatur. Hvorvidt temperaturen er anvendbar, vil bero på en konkret vurdering der det legges vekt både på eksisterende og fremtidig etterspørsel.

«Anvendbar overskuddsvarme»

Begrepet er foreslått benyttet i forskriften § 5 annet ledd bokstav a. Dersom det ikke finnes anvendbar overskuddsvarme fra anlegg eller datasenter nærmere enn 2 km fra det planlagte rørnett, vil en tiltakshaver som planlegger et nytt fjernvarme- eller fjernkjølenett ikke være pålagt å gjennomføre en kost-nytteanalyse.

Hensikten med definisjonen er å gjøre det klart at det ikke bare er temperaturen som er avgjørende. Anlegg og datasenter i området kan ha «anvendbar overskuddsvarme» selv om temperaturen ikke er så høy som varmen i det planlagte rørnett. Er det anlegg eller datasenter innen en avstand på 2 km som har overskuddsvarme, men hvor varmen har relativt lav temperatur, kan det foreligge en plikt til å gjennomføre en kost-nytteanalyse. Da kan det være relevant å vurdere et alternativ hvor varmen i det planlagte nettet er lavere eller å øke temperaturen ved hjelp av varmepumpeteknologi. Departementet foreslår ingen konkret angivelse av hvor mye overskuddsvarme det må være snakk om, eller hvor høy temperaturen må være. Dette vil bero på en konkret vurdering og det vil i noen grad være opp til tiltakshaver selv å vurdere om anlegget eller datasenteret har «anvendbar overskuddsvarme».

«Fjernvarmeanlegg og fjernkjøleanlegg»

Med ««fjernvarmeanlegg og fjernkjøleanlegg» i energiloven § 7-2 bokstav c, menes fjernvarmenett og fjernkjølenett».

«Fjernvarmenett» og «fjernkjølenett»

Energiloven § 1-3 annet ledd definerer «fjernvarmeanlegg», men dette begrepet omfatter også anlegg for produksjon av varme. Når det gjelder plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser, er det nødvendig å skille mellom energiproduksjonsanlegg som produserer varme eller kjøling og selve rørsystemet – fjernvarmenettet og fjernkjølenettet – som skal sørge for overføring og fordeling av energien.

For at det skal være et fjernvarme- eller fjernkjølenett, må rørnett forsyne varme eller kulde til eksterne brukere. Dette vil være andre aktører enn den som produserer varmen/kulden. Det foreslås ingen nedre grense i selve definisjonen. Også fjernvarme- og fjernkjølenett som ikke er konsesjonspliktige etter energiloven, er i utgangspunktet omfattet. Fjernvarme- og fjernkjølenett kan imidlertid være unntatt etter forslaget til forskrift § 5.

«Energiproduksjonsanlegg»

Med «energiproduksjonsanlegg» i energiloven § 7-2 bokstav d menes energisentral, varmesentral eller tilsvarende anlegg for produksjon av varme.

«Høyeffektivt kraftvarmeverk» og «høyeffektiv kraftvarmeproduksjon»

Begrepene «høyeffektivt kraftvarmeverk» og «høyeffektiv kraftvarmeproduksjon» er brukt i energiloven § 7-3 første ledd bokstavene a og b. Planlegges et nytt termisk kraftverk som omfattes av plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse, eller en omfattende oppgradering av et slikt, vil det relevante sammenligningsalternativet i kost-nytteanalysen være et anlegg med høyeffektiv kraftvarmeproduksjon. Kraftvarmeverk anses som høyeffektive dersom tilført brensel (primærenergi) er minst 10 prosent lavere enn ved tilsvarende kraft- og varmeproduksjon i separate anlegg. Dette kravet antar NVE vil være oppfylt for de fleste nye dedikerte kraftvarmeverk. Anlegg for forbrenning av avfall kan være mindre effektive, men slike anlegg er foreslått unntatt fra forskriften. Det er svært få kraftvarmeverk i Norge, og det er lite sannsynlig at nye anlegg i den aktuelle størrelsen vil bli bygget.

«Omfattende oppgradering»

Med «omfattende oppgradering» menes en oppgradering hvor kostnadene er høyere enn 50 prosent av investeringskostnadene for et nytt sammenlignbart anlegg.

Til § 4. Plikt til å gjennomføre kost-nytteanalyser

Plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse og hvilke anlegg som omfattes av denne plikten, følger av energiloven § 7-2. Departementet foreslår at det henvises til denne bestemmelsen i forskriften § 4 av pedagogiske hensyn og for å gi forskriften en logisk struktur.

Bestemmelsen innebærer at det ikke vil være adgang til å starte bygging av anlegg som er omfattet av energiloven § 7-2 første ledd før kost-nytteanalyse med påkrevd innhold er gjennomført. Videre følger det av bestemmelsen at det også stilles krav om gjennomføring av kost-nytteanalyse ved omfattende oppgradering, jf. forslaget til definisjon i forskriften § 3, av anlegg som nevnt i energiloven § 7-2 første ledd første punktum bokstav a, b og d.

Til § 5. Unntak fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser

Departementet foreslår i § 5 flere unntak fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser.

I § 5 første ledd foreslår departementet unntak for industrianlegg, datasenter og andre anlegg omfattet av energiloven § 7-2 første ledd bokstavene b, e og f dersom anlegget/datasenteret ikke vil ha tilgjengelig overskuddsvarme fordi varmen skal leveres til et fjernvarmenett. Hensikten med å gjennomføre en kost-nytteanalyse etter regelverket her, vil da allerede være oppfylt.

Departementet foreslår i § 5 annet ledd bokstav a) et unntak for fjernvarmenett og fjernkjølenett dersom det er mer enn 2 km avstand i luftlinje fra det planlagte nettet til anlegg og datasenter med anvendbar overskuddsvarme. Med «anlegg» og «datasenter» menes her et hvilket som helst anlegg eller datasenter. Det er altså ingen størrelsesbegrensning på disse, og det må ikke nødvendigvis være snakk om et industrianlegg. Også f.eks. renseanlegg kan ha overskuddsvarme som det kan være relevant å vurdere utnyttelsen av. Begrensningen ligger først og fremst i at

anlegget eller datasenteret må ha «anvendbar overskuddsvarme». Tiltakshaver må gjøre seg opp en mening om det finnes anlegg eller datasenter (små eller store) med anvendbar overskuddsvarme innen en avstand på 2 km fra et hvilket som helst punkt i det planlagte røرنettet. Dersom det ikke gjør det, kommer unntaket til anvendelse og tiltakshaver slipper da å foreta en kost-nytteanalyse mht. utnyttelse av overskuddsvarme fra anlegg eller datasenter som ligger lengre unna.

Departementet foreslår videre et unntak for fjernvarmenett og fjernkjølenett i § 5 annet ledd bokstav b, for det tilfellet at etterspørselen etter varme eller kjøling i det nye nettet antas å være mindre enn 10 GWh i året. Lønnsomheten i små fjernvarme- og fjernkjølenett antas å være beskjeden. Det kan være at de planlegges nettopp for å utnytte overskuddsvarme. Departementet ønsker ikke at plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse skal være en barriere for slike mindre nett.

I § 5 tredje ledd foreslår departementet å presisere at utvidelse av fjernvarmenett innenfor et tidligere gitt konsesjonsområde, ikke skal anses som nytt fjernvarmenett. Slike utvidelser vil ikke omfattes av plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser. Dersom det skal legges fjernvarmenett utenfor et tidligere gitt konsesjonsområde, vil dette være nytt fjernvarmenett. Det vil likevel ikke regnes som et nytt fjernvarmenett dersom det bare er utskifting av tidligere røرنett.

I § 5 fjerde ledd foreslår departementet å unnta anlegg for forbrenning av avfall i eksisterende fjernvarmenett. Unntaket gjelder kun for anlegg som omfattes av avfallsforskriften § 10-10. Dersom det planlegges et nytt fjernvarmenett i forbindelse med et nytt anlegg for forbrenning av avfall, vil plikt til å gjennomføre kost-nytteanalyse følge av energiloven § 7-2 bokstav c, med mindre unntak etter § 5 annet ledd kommer til anvendelse.

Til § 6. Fritak etter søknad

Departementet foreslår i § 6 at visse spisslast- og reserveanlegg til kraftproduksjon, kjernekraftverk og anlegg i nærheten av geologisk lagringslokalitet for karbon, skal kunne fritas fra kravet om å gjennomføre en kost-nytteanalyse etter søknad til NVE. Søknaden må være begrunnet, og NVE vil kunne avslå søknaden dersom de finner at det bør gjennomføres en kost-nytteanalyse. Et moment i en slik vurdering vil være sannsynligheten for at analysen vil vise at fordelene av å utnytte overskuddsvarme blir vesentlig høyere enn kostnadene. Både fritak og avslag vil være et enkeltvedtak som kan påklages.

Det vil ikke være adgang til å søke om fritak fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser for andre anlegg enn de som er særskilt angitt i § 6.

Til § 7. Innholdet i kost-nytteanalyser

Departementet foreslår at kost-nytteanalysen skal bestå av to deler; en oppsummeringsdel og en analysedel. Hvilke opplysninger som skal inngå i henholdsvis oppsummeringsdelen og analysedelen fremgår av forskriftsforslaget §

8 og § 9. Det er ikke krav om at oppsummeringsdelen og analysedelen skal være to ulike dokumenter, men de to delene må kunne skilles fra hverandre.

Til § 8. Kost-nytteanalysens oppsummeringsdel

I § 8 foreslår departementet å stille krav til innholdet i kost-nytteanalysens oppsummeringsdel. Opplysningene som skal fremgå av denne, gjelder bare det anlegget som planlegges og ikke de alternative anleggene til sammenligning.

Mange av opplysningene som er relevant å oppgi for termiske kraftverk, industrianlegg, energianlegg, datasenter og andre anlegg med elektrisk effekt, er ikke relevant å oppgi for fjernvarme- og fjernkjølenett. Det foreslås derfor en egen bestemmelse om fjernvarme- og fjernkjølenett i § 8 annet ledd. Departementet har ikke foreslått at det skal gjennomføres kost-nytteanalyse for eventuell overskuddsvarme fra disse anleggene. Når nye fjernvarme- og fjernkjølenett planlegges, er det utnyttelse av overskuddsvarme fra andre anlegg som skal vurderes. For fjernvarme- og fjernkjølenett er det først og fremst opplysninger om hvor det planlegges bygget, uten at opplysningene skal være så detaljerte at opplysningene vil anses som kraftsensitive, og opplysninger om form og temperatur som er viktige.

I § 8 tredje ledd foreslår departementet at oppsummeringsdelen skal inneholde en beskrivelse av hvordan kost-nytteanalysen er gjennomført og eventuelle innspill tiltakshaver har mottatt i forbindelse med gjennomføringen, jf. forskriftsforslaget § 10. Formålet er å sikre at andre aktører blir kontaktet og får muligheten til å melde sin interesse.

Til § 9. Kost-nytteanalysens analysedel

Departementet foreslår at § 9 regulerer hva som skal inngå i kost-nytteanalysens analysedel. Analysedelen skal inneholde selve sammenligningen av det planlagte anlegget eller datasenteret og det aktuelle alternativet.

Hvilke tiltak som skal vurderes, følger av energiloven § 7-3 første ledd bokstavene a til e. Dette er ikke gjentatt i forskriften. For termiske kraftverk er det høyeffektiv kraftvarmeproduksjon som skal vurderes. For industrianlegg, datasenter og andre anlegg med elektrisk effekt skal det vurderes å drive slik at overskuddsvarmen brukes til å dekke en økonomisk begrunnet etterspørsel. For fjernvarme- og fjernkjøleanlegg (både nett og energianlegg) som omfattes, er det utnyttelse av overskuddsvarme fra nærliggende anlegg og datasenter som skal vurderes. I § 9 foreslår departementet minstekrav til hva som skal inngå i analysen.

I § 9 første ledd foreslår departementet bestemmelser om hva som må inngå i den bedriftsøkonomiske analysen.

Ettersom flere av beregningene i den bedriftsøkonomiske analysen vil være skjønsmessige og usikre, foreslår departementet i § 9 annet ledd at analysedelen skal inneholde en begrunnelse for de valg og beregninger som er gjort.

I tillegg til den bedriftsøkonomiske analysen, foreslår departementet i § 9 tredje ledd at analysedelen også skal inneholde en samfunnsøkonomisk vurdering av

anleggene som sammenlignes. Også virkninger som ikke kan prissettes skal inngå i analysedelen.

I § 9 fjerde ledd foreslår departementet en bestemmelse om hva som minst skal vurderes når det gjelder anlegg med overskuddsvarme. For disse anleggene vil det være aktuelt både å bruke overskuddsvarme i egen virksomhet og til oppvarming av egne bygg og å levere varmen til andre (bebyggelse, industri eller fjernvarmenett). Etter forslaget vil kost-nytteanalysen minst måtte ta hensyn til alle etterspørselspunkter innen en radius på 2 km fra anlegget. For anlegg med mye overskuddsvarme vil etterspørselspunkter lengre bort kunne være relevant å ta med i sammenligningen. Departementet ønsker ikke å foreslå en bestemt avstandsgrense, ut over minimumsgrensen på 2 km, når det gjelder hvilke etterspørselspunkter som skal vurderes. I stedet foreslår departementet en generell regel om at omfanget av kost-nytteanalysen skal stå i forhold til mengden anvendbar overskuddsvarme anlegget antas å ville ha.

I § 9 femte ledd foreslår departementet å ta inn en bestemmelse om at det for anlegg med overskuddsvarme også skal vurdere bruk av overskuddsvarmen til kraftproduksjon. Dersom dette vurderes å være aktuelt, skal analysedelen også inneholde en beskrivelse av lønnsomheten av dette.

Departementet foreslår i § 9 sjette ledd en bestemmelse om at det for nye fjernvarme- og fjernkjølenett skal tas hensyn til alle eksisterende og planlagte anlegg og datasenter med anvendbar overskuddsvarme som ligger eller vil ligge innen en avstand på 2 km i luftlinje fra rørettet. Med «anlegg» her menes ikke bare industrianlegg og det er i utgangspunktet ingen krav mht. størrelse på anlegget. Det er imidlertid bare anlegg og datasenter med «anvendbar overskuddsvarme» som må tas med i vurderingen. Tiltakshaver står fritt til også å ta hensyn til anlegg og datasenter som ligger lengre bort.

Til § 10. Gjennomføring av kost-nytteanalysen

I § 10 foreslår departementet en bestemmelse som skal sikre at tiltakshaver involverer andre relevante aktører før kost-nytteanalysen ferdigstilles og sendes til godkjenning. Det er ikke krav om at selve kost-nytteanalysen sendes på høring, men aktørene må gjøres oppmerksom på at tiltakshaver skal gjennomføre en kost-nytteanalyse mht. bruk av overskuddsvarme. Det foreslås krav om skriftlighet, slik at det kan dokumenteres i ettertid at kravet er etterlevd. Videre foreslås det at de som skal kontaktes må gis en mulighet til å komme med innspill med en frist på minst 2 uker.

Til § 11. Innsending

Departementet foreslår i § 11 at kost-nytteanalysen skal sendes inn elektronisk til NVE for godkjenning, og at NVE kan bestemme hvordan innsendingen skal skje. Dersom det etableres en Altinn-løsning for innsending, eller en tilsvarende digital løsning for elektronisk innsending, kan NVE bestemme at innsendingen skal skje via denne løsningen. NVE vil ikke med hjemmel i denne bestemmelsen kunne kreve andre opplysninger enn de som er nødvendige for å vurdere kost-nytteanalysen.

Til § 12. Godkjenning

I § 12 foreslår departementet at NVE fatter vedtak om godkjenning. NVE vil også kunne fatte vedtak om at kost-nytteanalysen *ikke* godkjennes, for eksempel dersom den ikke inneholder de opplysningene som er nødvendig etter §§ 7, 8 og 9, eller fordi den ikke er gjennomført i tråd med § 10.

Dersom kost-nytteanalysen viser positiv kost-nytte av å bygge eller oppgradere et anlegg på en slik måte at overskuddsvarme utnyttes, kan NVE i vedtaket om godkjenning stille som vilkår at anlegget bygges/oppgraderes i tråd med dette, jf. forslaget til § 12 annet ledd. Et slikt vilkår kan ikke stilles for datasenter eller andre anlegg med elektrisk effekt.

Selv om kost-nytteanalysen viser positiv kost-nytte av å utnytte overskuddsvarmen, kan NVE unnlate å fatte vilkår om slik utnyttelse, der det er avgjørende rettslige, eiendomsrettslige eller finansielle grunner for det. For å sikre kommunal innflytelse og koordinering, foreslår departementet at NVE må fatte ev. vedtak med vilkår om utnyttelse av overskuddsvarmen i samråd med kommunen. Dette innebærer samtidig ikke at NVE må komme fram til enighet med den aktuelle kommunen, og kommunen har ikke vetorett.

For datasenter og andre anlegg med elektrisk effekt, vil vurderingstemaet bare være om kost-nytteanalysen oppfyller forskriftens krav mht. innhold og gjennomføring.

Et vedtak om ikke å godkjenne kost-nytteanalysen og et vedtak om godkjenning med vilkår om å bygge på en bestemt måte, vil være et enkeltvedtak som vil kunne påklages etter reglene i forvaltningsloven.

I § 12 tredje ledd foreslås en definisjon av positiv kost-nytte.

Departementet foreslår i § 12 fjerde ledd en bestemmelse om at NVE kan stille vilkår om at det skal *legges til rette* for fremtidig utnyttelse av overskuddsvarme dersom dette gir mulighet for vesentlig framtidig positiv kost-nytte.

Til § 13. Bruk av kost-nytteanalysen

I § 13 foreslår departementet en bestemmelse som slår fast at NVE vil kunne publisere opplysninger i en innsendt kost-nytteanalyse dersom de ikke er underlagt taushetsplikt. Videre foreslår departementet en hjemmel for NVE til å dele kost-nytteanalysene med ENOVA SF og andre myndigheter som kan ha tjenstlige behov.

Til § 14. Tilsyn og kontroll:

NVE fører tilsyn med at bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften overholdes. Dette innebærer både tilsyn med at tiltakshavere ikke setter i gang bygging eller omfattende oppgradering uten at det foreligger en godkjent kost-nytteanalyse, og tilsyn med at vilkår satt i forbindelse med godkjenningen blir etterlevd.

Foretak skal medvirke til gjennomføring av kontroll. Dette omfatter blant annet å fremskaffe dokumentasjon og opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre kontroll.

Til § 15. Pålegg:

NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften.

Til § 16. Tvangsmulkt:

Ved overtredelse av § 4 og pålegg gitt i medhold av § 15, kan NVE fatte vedtak om tvangsmulkt.

Til § 17. Overtredelsesgebyr:

Ved overtredelse av energiloven § 7-2, § 7-3 og § 7-4 og denne forskriften §§ 4, 10 og 12 første ledd annet punktum, vil NVE kunne fatte vedtak om overtredelsesgebyr. Dette vil først og fremst være aktuelt overfor tiltakshavere som setter i gang bygging eller omfattende oppgradering uten at pliktig kost-nytteanalyse er gjennomført og godkjent. Det kan også være aktuelt om kost-nytteanalysen er gjennomført uten at andre aktører er kontaktet.

Departementet foreslår en øvre ramme for overtredelsesgebyret på 5 ganger folketrygdens grunnbeløp. eller en fast sats fastsatt i energilovforskriften § xx på 1 ganger folketrygdens grunnbeløp. (Overtredelsesgebyr må vi komme tilbake til når det er tatt en beslutning mht. hvordan vi skal gjøre dette i øvrige forskrifter under energiloven).

Til § 18. Administrativ inndragning av ulovlig utbytte:

Departementet foreslår at NVE får hjemmel til å treffe vedtak om administrativ inndragning av utbytte. Med hjemmel i denne bestemmelsen vil NVE kunne treffe vedtak om at fortjenesten ved unnlatt gjennomføring av kost-nytteanalyse skal inndras.

Til § 19. Dispensasjon:

Departementet foreslår at NVE skal kunne dispensere fra kravene i forskriften. Hjemmelen er ment benyttet unntaksvis i særlige tilfeller som gir sterkt urimelig resultat. Hensynet bak bestemmelsen det søkes om dispensasjon fra, må ikke bli vesentlig tilsidesatt, og fordelene ved å gi dispensasjonen må være klart større enn ulempene.

7 Utkast til forskriftstekst

Forslag:

Forskrift om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme

Hjemmel: Fastsatt av Energidepartementet i medhold av lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7-2 annet ledd, § 7-3 annet ledd, § 7-4 første ledd annet punktum, § 10-1 sjette ledd, § 10-6 første ledd og § 10-7 sjette ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Forskriften skal fremme utnyttelse av overskuddsvarme.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder gjennomføring, godkjenning og oppfølging av kost-nytteanalyser ved planlegging av nye anlegg omfattet av energiloven § 7-2 første ledd. Forskriften gjelder også ved planlegging av omfattende oppgradering av anlegg som nevnt i energiloven § 7-2 første ledd bokstav a, b og d.

§ 3. Definisjoner

Med «overskuddsvarme» menes varme som oppstår i forbindelse med, eller er igjen etter, en produksjon eller en prosess og som er eller kan bli tilgjengelig for andre formål. Varme som det foreligger konkrete og dokumenterbare planer om å utnytte, anses ikke som overskuddsvarme.

Med «overskuddsvarme med anvendbar temperatur» menes overskuddsvarme som har en temperatur som gjør at den kan brukes til oppvarmingsformål, enten direkte eller ved bruk av varmepumpeteknologi, i eksisterende eller fremtidig bebyggelse eller næringsvirksomhet, eller som lav- eller høytemperatur fjernvarme i eksisterende eller fremtidige fjernvarmenett.

Med «anvendbar overskuddsvarme» menes overskuddsvarme som i temperatur og/eller mengde kan anvendes til nåværende eller fremtidige formål.

Med «fjernvarmeanlegg og fjernkjøleanlegg» i energiloven § 7-2 bokstav c, menes fjernvarmenett og fjernkjølenett.

Med «fjernvarmenett» menes rør eller røرنett til transport av varme, enten i form av varmt vann, damp, avgasser eller luft, til eksterne brukere.

Med «fjernkjølenett» menes rør eller røرنett til transport av kulde, enten i form av kaldt vann eller kald luft, til eksterne brukere.

Med «energiproduksjonsanlegg» i energiloven § 7-2 bokstav d, menes energisentral, varmesentral eller tilsvarende anlegg for produksjon av varme.

Med «høyeffektivt kraftvarmeverk» menes et kraftvarmeverk som driver høyeffektiv kraftvarmeproduksjon.

Med «høyeffektiv kraftvarmeproduksjon» menes kraftvarmeproduksjon der tilført brensel (primærenergi) er minst 10 prosent lavere enn ved tilsvarende kraft- og varmeproduksjon i separate anlegg.

Med «omfattende oppgradering» menes en oppgradering hvor kostnadene er høyere enn 50 prosent av investeringskostnadene for et nytt sammenlignbart anlegg.

Kapittel 2. Plikt til å gjennomføre kost-nytteanalyse

§ 4. Plikt til å gjennomføre kost-nytteanalyser

For alle anlegg omfattet av energiloven § 7-2 første ledd, skal tiltakshaver før bygging settes i gang gjennomføre en kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme. For anlegg omfattet av energiloven § 7-2 første ledd første punktum bokstav a, b og d, gjelder det samme ved omfattende oppgradering.

§ 5. Unntak fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser

Industrianlegg, datasenter og andre anlegg omfattet av energiloven § 7-2 første ledd bokstav b, e og f er unntatt plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser dersom det foreligger konkrete og dokumenterbare planer om å levere varmen til et fjernvarmenett.

Nye fjernvarmenett og nye fjernkjølenett er unntatt plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser etter energiloven § 7-2 første ledd bokstav c dersom ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) Det er mer enn 2 km avstand i luftlinje fra det planlagte nettet til anlegg eller datasenter med anvendbar overskuddsvarme
- b) Tiltakshaver planlegger et nett hvor etterspørselen etter varme og/eller kjøling vil være mindre enn 10 GWh i året.

Utvidelser av fjernvarmenett innenfor et tidligere gitt konsesjonsområde, anses ikke som nytt fjernvarmenett.

Anlegg for forbrenning av avfall som omfattes av forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §10-10 er unntatt fra plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser etter energiloven § 7-2.

Transformatorer og omformeranlegg med kapasitet under 250 MVA er unntatt plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyser etter energiloven § 7-2.

§ 6. Fritak etter søknad

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i det enkelte tilfellet og etter begrunnet søknad ved enkeltvedtak fritta følgende anlegg fra plikten til å gjennomføre en kost-nytteanalyse:

- a) spisslast- og reserveanlegg til kraftproduksjon som etter planen skal være i drift i mindre enn 1 500 driftstimer om året som glidende gjennomsnitt over en femårsperiode,
- b) kjernekraftverk og
- c) anlegg som skal plasseres i nærheten av en geologisk lagringslokalitet med godkjennelse etter forskrift 5. desember 2014 nr. 1517 om lagring og transport av CO₂ på sokkelen.

Fritak etter første ledd kan bare gis før byggingen eller oppgraderingen av anlegget settes i gang.

Kapittel 3. Innhold og gjennomføring av kost-nytteanalyser

§ 7. Innholdet i kost-nytteanalyser

Kost-nytteanalysen skal bestå av en oppsummeringsdel og en analysedel. Oppsummeringsdelen skal inneholde de opplysninger som følger av § 8. Analysedelen skal inneholde den bedriftsøkonomiske analysen og en enkel beskrivelse av prosjektet i et samfunnsøkonomisk perspektiv, med de opplysninger og beregninger som følger av § 9.

§ 8. Kost-nytteanalysens oppsummeringsdel

Kost-nytteanalysens oppsummeringsdel skal så langt det er relevant for det planlagte anlegget inneholde følgende opplysninger:

- a) en beskrivelse av det planlagte anlegget, tiltakshaver, dennes virksomhet og anleggets geografiske plassering
- b) samlet innfyrte termisk effekt og samlet tilført elektrisk effekt
- c) antatt mengde overskuddsvarme i GWh per år
- d) antatt temperatur på overskuddsvarmen
- e) formen på overskuddsvarmen (vann, damp, avgasser eller luft)
- f) antatt driftstid

For fjernvarmenett og fjernkjølenett skal oppsummeringsdelen inneholde en beskrivelse av det planlagte anlegget, herunder temperaturen og formen på overskuddsvarmen (vann, damp, avgasser eller luft), selskapet, aktiviteten som utføres og geografisk plassering.

Kost-nytteanalysens oppsummeringsdel skal inneholde en beskrivelse av gjennomføringen etter § 10 og eventuelle mottatte innspill.

§ 9. Kost-nytteanalysens analysedel

Kost-nytteanalysens analysedel skal for det planlagte anlegget og for minst ett alternativ hvor overskuddsvarme blir utnyttet, inneholde en bedriftsøkonomisk analyse med opplysninger om og beregninger av:

- a) anleggets investeringskostnad
- b) anleggets årlige løpende kostnader til drift og vedlikehold
- c) anleggets årlige løpende inntekter
- d) pris på elektrisk kraft i det aktuelle området
- e) nåverdiberegning av verdiene i bokstav a - d
- f) analysens diskonteringsrente
- g) anleggets økonomiske levetid

I kost-nytteanalysens analysedel skal de valg og beregninger som er gjort etter første ledd, og tidshorisonter som benyttes i forbindelse med beregningen, begrunnes.

Kost-nytteanalysen skal også inneholde en enkel beskrivelse av prosjektet i et samfunnsøkonomisk perspektiv, inkludert ikke-prissatte virkninger.

For anlegg med overskuddsvarme skal analysen ta hensyn til det planlagte anlegget og alle aktuelle eksisterende eller potensielle etterspørselspunkter for varme som kan forsynes fra anlegget. Kost-nytteanalysen skal minst ta i betraktning etterspørselspunkter som vil ligge innenfor en radius på 2 km i

luftlinje fra anlegget. Omfanget av kost-nytteanalysen skal stå i forhold til mengden anvendbar overskuddsvarme anlegget antas å ville ha.

For anlegg med overskuddsvarme skal det gjøres en vurdering av om kraftproduksjon er en aktuell mulighet, og eventuelt beskrive lønnsomheten i dette.

Ved planleggingen av nye fjernvarmenett og nye fjernkjølenett skal sammenligningsalternativet ta hensyn til alle eksisterende og planlagte anlegg og datasenter med anvendbar overskuddsvarme som ligger eller vil ligge innen en avstand på 2 km i luftlinje fra rørnettet.

§ 10. Gjennomføring av kost-nytteanalysen

Før kost-nytteanalysen ferdigstilles og sendes til godkjenning, skal lokale og regionale myndigheter, nettselskap og fjernvarmeselskap i nærheten og andre relevante næringsdrivende kontaktes skriftlig og gis mulighet til å komme med innspill med minst to ukers frist.

Kapittel 4. innsending, godkjenning og bruk av kost-nytteanalysene

§ 11. Innsending

Kost-nytteanalyse som oppfyller kravene i §§ 7, 8 og 9, sendes elektronisk til Norges vassdrags- og energidirektorat på den måten Norges vassdrags- og energidirektorat bestemmer.

§ 12. Godkjenning

Norges vassdrags- og energidirektorat fatter vedtak om godkjenning av kost-nytteanalysen. Kost-nytteanalysen må være godkjent før bygging eller oppgradering settes i gang, jf. energiloven § 7-4.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan, i samråd med kommunen, stille som vilkår for godkjenningen at overskuddsvarmen utnyttes, dersom kost-nytteanalysen viser at fordelene ved dette er større enn kostnadene (positiv kost-nytte). Dette gjelder ikke anlegg som nevnt i energiloven § 7-2 første ledd bokstaver e og f.

Positiv kost-nytte foreligger der summen av neddiskonterte fordeler i den samfunnsøkonomiske analysen overstiger summen av neddiskonterte kostnader.

Vilkår etter annet ledd kan også være at det skal legges til rette for fremtidig utnyttelse dersom dette gir mulighet for vesentlig framtidig positiv kost-nytte.

§ 13. Bruk av kost-nytteanalysen

Norges vassdrags- og energidirektorat kan publisere opplysninger i kost-nytteanalysen som ikke er underlagt taushetsplikt. Norges vassdrags- og energidirektorat kan, uten hinder av taushetsplikt, dele kost-nytteanalysen med ENOVA SF og andre forvaltningsorgan som godkjenner eller gir tillatelser eller støtte i forbindelse med det aktuelle anlegget.

Kapittel 5. Diverse bestemmelser

§ 14. Tilsyn og kontroll

Norges vassdrags- og energidirektorat fører tilsyn med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften overholdes.

Foretak skal medvirke til gjennomføring av kontroll. Dette omfatter blant annet å fremskaffe dokumentasjon og opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre kontroll.

§ 15. Pålegg

Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift.

§ 16. Tvangsmulkt

Ved overtredelse av §§ xx eller pålegg gitt i medhold av § 15, kan Norges vassdrags- og energidirektorat ilegge tvangsmulkt i medhold av energiloven § 10-3.

§ 17. Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av §§ 4, 10 og 12 første ledd annet punktum kan Norges vassdrags- og energidirektorat ilegge overtredelsesgebyr i medhold av energiloven § 10-7.

Den øvre rammen for ileggelse av overtredelsesgebyr ved overtredelse av energiloven §§ 7-2, 7-3 og 7-4 og denne forskrift, er 5 ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 18. Administrativ inndragning av ulovlig utbytte

Ved overtredelse av bestemmelsene nevnt i § 17, kan det fattes vedtak om inndragning av utbytte etter reglene i energiloven § 10-8.

§ 19. Dispensasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra bestemmelsene i kapittel 3 i denne forskriften.

§ 20. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft xxxx.